

Kangasniemen kunta

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

LUONNOS

Ehkäisevän päihdetyön ryhmä 2/2023

1. EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN TAVOITTEET JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta paitsi yksilöiden ja yhteisöjen jokapäiväisessä elämässä niin myös laajemmin yhteiskunnassa. Alkoholista, huumeista, tupakka- ja nikotiinituotteista sekä rahapelaamisesta aiheutuu haittoja käyttäjän itsensä lisäksi läheisille, muille ihmisille, yhteisöille ja yhteiskunnalle. Ehkäisevä päihdetyö on myös ehkäisevää mielenterveystyötä. Terveydelliset, sosiaaliset ja taloudelliset haitat heikentävät työn tuottavuutta sekä kuormittavat kuntien ja hyvinvointialueiden palveluita ja taloutta. Kunnat ja hyvinvointialueet ovat avainasemassa ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa.

Aluehallintovirastot tukevat toimialueensa kuntia ja hyvinvointialueita ehkäisevän päihdetyön toteuttamisessa ja kehittämisessä. Avi ohjaa toimialueensa ehkäisevää päihdetyötä

Ehkäisevää päihdetyötä ohjaava lainsäädäntö

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 24.4.2015/523

Alkoholilaki 28.12.2017/1102

Huumausainelaki 30.5.2008/373

Tupakkalaki 29.6.2016/549

Mielenterveyslaki 14.12.1990/1116

2. KANSALLISET PÄIHDE- JA RAHAPELIHAITTOJEN SEKÄ TUPAKOINNIN EHKÄISYN TAVOITTEET VUOTEEN 2025 MENNESSÄ

Alkoholi

- alkoholin kokonaiskulutus on alle 10 litraa 100 %N alkoholia asukasta kohden (15 vuotta täyttäneet) (THL)
- Kerralla vähintään 6 alkoholiannosta kerran viikossa tai useammin juovien osuus 20-64 -vuotiaista alle 10 prosenttia (THL, Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus ATH)
- Kerralla vähintään 6 alkoholiannosta 30 päivän aikana juovien osuus on 15-16 -vuotiaiden joukossa korkeintaan 15 prosenttia (THL, Eurooppalainen koululaistutkimus ESPAD)

Tupakka- ja muut nikotiinituotteet

- Alle kahdeksan prosenttia 20–64-vuotiaista käyttää tupakka- tai nikotiinituotteita (THL, Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus ATH).
- Lukion ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoiden päivittäinen tupakan, nuuskan ja sähkösavukkeiden käyttö vähenee sekä käytössä näkyvät erot kaventuvat näiden koulutusmuotojen opiskelijoiden välillä (THL, Kouluterveyskysely).

Huumausaineet

- Viimeisen kuukauden aikana jotain huumausainetta käyttäneiden osuus 15–69-vuotiaista on korkeintaan kaksi prosenttia (THL, Huumeenkysely).

Rahapelaaminen, digipelaaminen ja someriippuvuus

- peliriippuvuus on toiminnallinen riippuvuus
- riippuvuusmekanismi on sama kuin päihderiippuvuudessa
- niiden 15–74-vuotiaiden osuus, joilla on ollut rahapelaamisen aiheuttama ongelma viimeisen 12 kuukauden aikana, on pienempi kuin vuonna 2015 (THL, Suomalaisten rahapelaaminen -kysely)
- viikoittain rahapelejä pelaavien 8. ja 9. luokan oppilaiden osuus on pienempi kuin seitsemän prosenttia (THL, Kouluterveyskysely)

3. INDIKAATTORIT

Kangasniemen kunta perustaa ehkäisevässä päihdetyössä toimintansa suunnittelun käytettävissä olevaan tieteelliseen näyttöön ja hyviin käytänteisiin sekä päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen seurantaan. Hyödynnämme saatavilla olevaa seurantatietoa mm. kouluterveyskyselystä ja Sotkanet -tilastotietokannasta. Sotkanet on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tietopalvelu, joka tarjoaa kaikista Suomen kunnista keskeisiä väestön hyvinvointia ja terveyttä koskevia tietoja vuodesta 1990 alkaen.

Kangasniemen kunnan ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaan liittyvät indikaattorit ovat liitteessä 1.

4. KUNTASTRATEGIAN PAINOPISTEALUEET

Kangasniemen kunnan kuntastrategian painopisteet valtuustokaudella 2021 - 2025 ovat seuraavat:

1. Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kuntalaiset
2. Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja
3. Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Kangasniemen kuntastrategiassa valtuustokaudelle 2021 - 2025 määritellyt arvot ovat seuraavat:

Avoin ja vuorovaikutteinen:

Kangasniemen kunta on yhteisöllinen, vuorovaikutteinen ja osallistava, mikä näkyy kotiseudun arvostamisessa, paikallisyhteisöjen toiminnassa ja kuntaorganisaation toimintakulttuurissa.

Jokainen kuntalainen on tärkeä ja jokaisesta pidetään huolta. Kunnan sisällä ja yhteistyökumppaneiden kanssa toimitaan reilussa ja avoimessa yhteistyöhengessä.

Inhimillinen ja asiakaslähtöinen:

Kunnan toiminnan ja palvelutuotannon keskeisenä lähtökohtana on kuntalaisten, yritysten, järjestöjen, vapaa-ajan asukkaiden ja muiden sidosryhmien tarpeiden tunnistaminen. Kunta on yhteisöään varten oleva palveluorganisaatio. **Parhaat ja toimivimmat palvelumallit syntyvät, kun niiden suunnittelu toteutetaan asiakaslähtöisesti yhteistyössä käyttäjien kanssa.**

Uudistuva ja kehittyvä:

Kunta kehittyy toimintaympäristön muuttuessa. Kunta etsii rohkeasti mahdollisuuksia muutoksiin vastaamiseen aktiivisen kehittämistyön avulla. Muutos nähdään mahdollisuutena, ei uhkana. Jokaisen kunnan työntekijän toiminnan periaatteisiin kuuluu paitsi päivittäisten rutiinien toteuttaminen myös valmius uudistua ja uudistaa. Uusiin kehitysideoihin ja aloitteisiin suhtaudutaan kunnassa avoimesti, kannustavasti ja ennakkoluulottomasti. **Kehittämistyössä panostetaan** paitsi kunnan omaan toimintaan myös monipuoliseen ja innovatiiviseen **alueelliseen verkostoyhteistyöhön.**

5. MAAKUNNALLISEN HYVINVOINTIKERTOMUKSEN PAINOPISTEALUEET

1. Lisäämme yhdessä tekemistä ja alueellista yhteistyötä vahvistaaksemme asukkaiden **osallisuutta ja yhdenvertaisuutta**
2. Investoimme kestäväan hyvinvointiin kehittämällä asukkaiden **hyvän elämän edellytyksiä** Etelä-Savossa
3. Vahvistamme ja kehitämme turvallisuuskulttuuria **ehkäisemällä hyvinvointia vaarantavia riskitekijöitä**

6. YHTENSOVITETUT TAVOITTEET EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN NÄKÖKULMASTA

1. Moniammatillisella yhteistyöllä ja kuntalaisia osallistamalla tuemme kuntalaisten hyvinvointia.
2. Verkostoituminen kunnan sisällä sekä maakunnallisesti.
3. **Hyvän elämän edellytysten luominen ja hyvinvointia vaarantavien riskitekijöiden ehkäiseminen.**

7. EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN PERUSRAKENTEET JA PAINOPISTEALUEET

1. Ehkäisevän päihdetyön valtakunnalliset, alueelliset ja **paikalliset** rakenteet ovat kunnossa
 - lain mukainen nimetty toimielin, joka vastaa kunnassa tehtävän päihdetyön järjestämisestä
 - monialainen työryhmä, joka käytännössä toteuttaa ehkäisevää päihdetyötä (kunnallinen)
 - ehkäisevän päihdetyön koordinaatiosta käytännössä vastaava taho on sivistys- ja hyvinvointitoimi
 - lain mukainen ehkäisevän päihdetyön **toimintasuunnitelma**

2. Haitoista viestitään tutkittuun tietoon perustuen yksilöiden valintojen ja sosiaali- ja terveyspolitiikan tueksi
 - jatkuvan monikanavaisen viestinnän tehostaminen
 - osaksi elintapaohjausta
 - vuosittainen tiedottaminen kunnassa olevasta päihdetilanteesta ja saatavilla olevista palveluista
 - kunnan nettisivuille luodaan palveluohjauspolku
3. Riskikäyttö ja haitat tunnistetaan ja tukea tarjotaan varhaisessa vaiheessa
 - tunnistetaan riskit ja osataan tukea asiakasta jo varhaisessa vaiheessa
 - puheeksiottaminen
 - varhainen tuki myös läheisille
4. Paikallista alkoholi-, tupakka-, ja rahapelipolitiikkaa toteutetaan suunnitellusti ja laajassa yhteistyössä
 - yhteistyö viranomaisten, elinkeinon ja muiden toimijoiden kanssa
 - pakka-toimintamalli
5. Haittojen ehkäisyyn panostetaan lähiyhteisössä
 - neuvolapalvelut, varhaiskasvatus ja perusopetus tukevat perheitä, tavoitteena terve ja turvallinen kasvuympäristö
 - työpaikkojen päihdeohjelmat
 - selkeät toimintatavat
6. Ammattilaisilla on riittävästi ehkäisevän päihdetyön osaamista
 - päihdehaittojen ehkäisyyn menetelmät ovat keskeinen osa täydennyskoulutusta

Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma

Kunnan palvelujärjestelmän rakenne				
Tavoite	Toimenpide	Toteutus	Mittari	Arviointi
Paikallinen toimielin on nimetty	Ehkäisevän päihdetyön ryhmä nimetään	Työryhmään kuuluu eri alojen toimijoita	Työryhmä kokoontuu säännöllisesti.	
Monialainen työryhmä	Kunnassa toimii monialainen työryhmä, joka toteuttaa käytännössä ehkäisevää päihdetyötä.	Työryhmä osittain sama kuin Ehkäisevän päihdetyön ryhmä	Ehkäisevän päihdetyön kertomus.	
Kunnallinen ja seudullinen koordinointi	Sivistys- ja hyvinvointitoimi vastaa paikallisesti ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista. Hyvinvointialueella toimii ehkäisevän päihdetyön koordinaattori.	Kunnassa luodaan palvelukartta, jossa avataan käsitteitä ja torjutaan leimaantumista yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa.	Kunnassa toimii EPT-ryhmä, joka seuraa suunnitelman ja kertomuksen toteutumista. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.	
Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	Kunnassa on oma ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	Ehkäisevän päihdetyön työryhmä tekee suunnitelman ja huolehtii sen ajantasaisuudesta	EPT-suunnitelman päivittäminen vuosittain.	

Osaamisen lisääminen	Räätälöidyt koulutukset eri kohderyhmille Järjestetään koulutusta esim. EHYT ry:n tai hyvinvointialueen kautta. Ehkäisevän päihdetyön osaajat -koulutus	Mahdollistetaan koulutukseen osallistuminen (varhaiskasvatus, perusopetus, nuorisotyö, kuraattorit, oppilashuolto), kotihoito, perusterveydenhuollon henkilöstö. Toteutus kunta ja hyvinvointialue yhdessä.	Koulutusten ja koulutuksiin osallistuneiden määrät	
----------------------	---	---	--	--

Jokainen kuntalainen on tärkeä ja jokaisesta pidetään huolta				
	Tavoite	Menetelmä	Vastuutaho	Mittari
Neuvola				
Lapset ja lapsiperheet (odottavat pikkulapsiperheet)	Päihteetön vauvan/vauvojen odotusaika sekä lapsen/lasten kasvuympäristö	Tehdään seulontaa jokaisen odottajan sekä lapsiperheen vanhemmille terveystarkastusten yhteydessä ennalta sovittuina ajankohtina sekä tarpeen mukaan. Tiedon jakaminen päihteiden vaikutuksesta.	Hyvinvointialue, äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajat	Audit – alkoholin kulutuksen seuranta AHTUP - tupakointialtistus

Varhaiskasvatus	Riskiryhmien tunnistaminen ja heidän tukemisensa.	Jos huoltaja on lasta hakiessa päihtynyt, otetaan yhteyttä varahakijaan ja tarvittaessa lastensuojeluun. Henkilöstölle koulutusta / kertausta vuosittain haasteellisten tilanteiden hoitamiseen. Tiedon jakaminen päihteiden vaikutuksesta.	Varhaiskasvatuksen henkilöstö Koordinointivastuu yksikön johtajalla	
Perusopetus	Riskiryhmien tunnistaminen ja heidän tukemisensa. Terveen mallin näyttäminen ja päihteettömyyteen ohjaaminen.	Asioista keskusteleminen niiden oikeilla nimillä. Ikkäryhmäkohtaisesti ohjataan lapsia nuoria päihteettömään elämään. Aikuisen kiinnostuneisuus lapsen ja nuoren asioista. Tiedon jakaminen päihteiden vaikutuksesta	Kaikki koulun aikuiset Koordinointivastuu yksikön johtajalla	Kouluterveyskysely

<p>Nuoret ja nuoret aikuiset</p>	<p>Nikotiinituotteiden ja muiden päihteiden (nuuska, alkoholi, huumeet) käytön vähentäminen (sis. energiajuomat) ja aloitustiän siirtäminen.</p> <p>Yksinäisyyden torjunta.</p> <p>Riskiryhmien tunnistaminen</p> <p>Terveisiin elämäntapoihin ja harrastuksiin ohjaaminen sekä niissä tukeminen. Oikean tiedon välittäminen. Opiskelupaikat Työelämä</p>	<p>Yhteistyö vähittäismyynnin ja anniskelupaikkojen kanssa. Ikärajavalvonnan tehostaminen. Välittämiseen puuttuminen</p> <p>Nuorten kohtaaminen</p> <p>Tiedottaminen päihteiden vaikutuksesta harrastuksissa, nuorisotyössä.</p> <p>Yksilön vahvistaminen</p> <p>Jalkautuva nuorisotyö.</p> <p>Päihdevapaa tila- ja tapahtumatoimina. Harrastemahdollisuudet esim. harrastamisen Suomen malli. Teemoitetut tapahtumat. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Palveluverkostot kaikkien toimijoiden tiedossa, jolloin palvelujen piiriin</p>	<p>Perusopetus Toisen asteen koulutus Nuorisotoimi Etsivä nuorisotyö Yksilövalmentaja Duunitupa Eloisa TE-palvelut Poliisi Vähittäismyynti Anniskelupaikat Urheiluseurat Järjestöt Kaikkien ihmisten tehtävä on auttaa ja tukea Tiivis yhteistyö eri toimijoiden välillä Koordinoituvastuu nuoriso- ja liikuntatoimella</p>	<p>Kouluterveyskyselyt Etsivä nuorisotyö Koulunuorisotyön kyselyt TE-palvelut Mielenterveys- ja päihdetyö</p>
---	---	---	---	---

	Syrjäytymisen ehkäisy. Palveluien ulkopuolelle jääneiden löytäminen. Sosiaalinen vahvistaminen.	ohjaaminen helpottuu / selkeytyy. Nuorten aikuisten aktivointitoimenpiteiden toteuttaminen Työllisyyttä edistävien palvelujen päähteettömyys		
--	---	---	--	--

Työikäiset	Työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja tukeminen.	Tunnistetaan ja tunnustetaan ongelmat. Huoli puheeksi - somekanavien kautta, infotapahtumat ym. Elintapaohjauksessa huomioidaan päihteiden käytön vaikutus terveyteen. Tieto kunnan palveluverkostosta on kuntalaisten tiedossa. Varhainen puuttuminen ja ohjaaminen työterveyteen tai julkisen terveydenhuollon piiriin. Ajantasainen päihdeohjelma työpaikoilla. Kangasniemen kunnan päihdeohjelma YTR 29.9.2021 Tukihenkilö työnantajille	Lähiesimiehet Työterveyshuolto. Julkinen terveydenhuolto Kolmannen sektorin toimijat Työnantajien yhteistyö työterveyshuollon ja ehkäisevän päihdetyön työryhmän kanssa.	Omaolo-palvelun hyvinvointi- ja terveystarkastukset Audit – kunnan sivuille Masennus- tai mielialakysely GAD-7 – ahdistuneisuuskysely AHTUP- tupakointialtistuskysely
------------	---	--	--	---

Ikäihmiset	Hyvän elämän edellytysten tukeminen. Varhainen puuttuminen.	Jos huoli terveyskeskuskäynnillä ilmenee, konsultoidaan lääkäriä ja ohjataan MTT-palveluiden piiriin tai vanhuspsykiatrian työryhmään. Ilmoitus tarvittaessa kotihoitoon ja asiakkaan luvalla omaisille. Tiedottaminen myös alkoholin ja lääkkeiden yhteisvaikutuksista.	Muistihoitaja Palveluohjaaja Terveystarkastus Sosiaalipalvelut Kolmannen sektorin toimijat Jos huoli herää läheisestä -> huoli-ilmoitus.	Omaolo-palvelun hyvinvointi- ja terveystarkastukset Audit – kunnan sivuille Masennus- tai mielialakysely GAD-7 – ahdistuneisuuskysely AHTUP- tupakointialtistuskysely
------------	---	--	---	---

Lähteet

Markkula, Jaana, Karlsson Nina, Ollila, Hanna, Strand, Teija (2022). Ehkäisevä päihdetyö – opas kunnille ja hyvinvointialueille

THL Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma. Alkoholi-, huume- ja rahapelihaittojen sekä tupakoinnin vähentäminen. Sosiaali- ja terveysministeriö. Julkaisuja 2015:19. Löytyy osoitteesta:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3746-8>

LIITE 1 ALUEELLISET INDIKAATTORIT

Päihdehaittoja ennakoivat tekijät		2019	2020	2021
Työttömät % työvoimasta	koko maa	9,2	13	11,4
	Etelä-Savo	9,9	12,5	11
	Kangasniemi	9,1	10,4	10,4
Vaikeasti työllistyvät, rakennetyöttömyys, % 25-64- vuotiaista	koko maa	4,2	4,6	5,3
	Etelä-Savo	4,8	5,1	5,4
	Kangasniemi	4	4	4,3
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet henkilöt vuoden aikana, % asukkaista	koko maa	2,3	2,3	2,2
	Etelä-Savo	1,8	1,7	1,6
	Kangasniemi	1,2	1,3	1,1
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	koko maa	7,5	7,3	ET
	Etelä-Savo	6,6	6,6	ET
	Kangasniemi	9	8,2	ET

Taustaindikaattorit		2019	2020	2021
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa. % 8. ja 9. luokan oppilaista	koko maa	9,6		8,9
	Etelä-Savo	10,5		9,3
	Kangasniemi	18,6		14
Tupakoi päivittäin % 8. ja 9. luokan oppilaista	koko maa	5,6		5,3
	Etelä-Savo	7,9		6,3
	Kangasniemi	10,3		11,1
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran 8. ja 9. luokan oppilaista	koko maa	8,9		8,1
	Etelä-Savo	9,1		7,3
	Kangasniemi	11,4		18,6
Päihdehuollon nettokustannukset, euroa / asukas	koko maa			
	Etelä-Savo			
	Kangasniemi			
Päihdehuollon erityispalvelujen nettokäyttökustannukset, euroa / asukas	koko maa		39,7	
	Etelä-Savo		48	
	Kangasniemi		41,4	

Päihteiden vaikutus hyvinvointiin

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä	koko maa	1,6	1,7	1,6
	Etelä-Savo	1,8	2	2
	Kangasniemi	1,4	1,3	1,8
Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet asiakkaat / 1000 asukasta	koko maa	2,2	2	1
	Etelä-Savo	2,2	4,3	0,8
	Kangasniemi	1,3	3,6	1,1
Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1000 asukasta	koko maa	7	6,1	5,7
	Etelä-Savo	2,7	8,5	6,1
	Kangasniemi		2,6	4
Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut potilaat / 1 000 asukasta	koko maa	2,8	2,6	2,2
	Etelä-Savo	3,7	3,6	3,5
	Kangasniemi	5,2	4,3	2,9
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1000 asukasta	koko maa	3,3	3,7	3,1
	Etelä-Savo	3,2	3,5	3,1
	Kangasniemi	2,2	4,1	2,7
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta	koko maa	6,5	6,6	6,5
	Etelä-Savo	6,3	6	6,3
	Kangasniemi	4,5	5,3	3,6

ALKOHOLI

Raittiit nuoret 8. ja 9. lk	koko maa	60,7		65,4
	Etelä-Savo	58,9		63,2
	Kangasniemi	54,3		62,5
Raittiit nuoret lukio 1. ja 2.	koko maa			
	Etelä-Savo			
	Kangasniemi			
Alaikäisen perhepiiristä hankkima alkoholi %, 8. ja 9. luokka	koko maa	36,3		40,3
	Etelä-Savo	33,9		39,4
	Kangasniemi			43,8
Alaikäisen perhepiiristä hankkima alkoholi %, lukion 8. ja 9. luokka	koko maa			
	Etelä-Savo			
	Kangasniemi			
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö on aiheuttanut haittaa % 8. ja 9. luokka	koko maa	5,3		5,3
	Etelä-Savo	6,3		5,8
	Kangasniemi	1,5		9,1
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö on aiheuttanut haittaa % lukio 1. ja 2. luokka	koko maa	6,2		6,1
	Etelä-Savo	7,1		7,3
	Kangasniemi			
Päihtyneiden osuus tapaturmissa kuolleista %	koko maa			ET
	Etelä-Savo			ET
	Kangasniemi			ET
	koko maa			
	Etelä-Savo			
	Kangasniemi			

TUPAKKA JA NIKOTIINITUOTTEET

Tupakoi päivittäin % 8. ja 9. luokka	koko maa	5,6		5,3
	Etelä-Savo	7,9		6,3
	Kangasniemi	10,3		11,1
Tupakoi päivittäin % lukio 1. ja 2. luokka	koko maa	2,8		2,3
	Etelä-Savo	3,5		1,2
	Kangasniemi			
Nuuskaa päivittäin % 8. ja 9. luokka	koko maa	4,9		3,8
	Etelä-Savo	5,9		3,9
	Kangasniemi	7,1		8,6
Nuuskaa päivittäin % lukio 1. ja 2. luokka	koko maa	3,8		2,6
	Etelä-Savo	2,4		2,1
	Kangasniemi			
Käyttää sähkösavukkeita päivittäin % 8. ja 9. luokka	koko maa	2,3		2,3
	Etelä-Savo	3,1		1,9
	Kangasniemi	4,3		10,3
Vanhempien tupakointi	koko maa			ET
	Etelä-Savo			ET
	Kangasniemi			ET

HUUMAUSAINEET

2019

2021

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran % 8. ja 9. luokka	koko maa	8,9		8,1
	Etelä-Savo	9,1		7,3
	Kangasniemi	11,4		18,6
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran % lukio 1. ja 2. luokka	koko maa	14		12,6
	Etelä-Savo	8,5		7,5
	Kangasniemi	20,5		ET
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita % 8. ja 9. luokka	koko maa	48,1		47
	Etelä-Savo	46,6		43,2
	Kangasniemi	47,8		55,2
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita % lukio 1. ja 2. luokka	koko maa	57		57,2
	Etelä-Savo	49,5		47,4
	Kangasniemi	51,3		43,2
Hyväksyy ikäisillään marihuanan (kannabiksen) polttamisen, % 8. ja 9. luokka	koko maa	12,4		11,1
	Etelä-Savo	11		10,4
	Kangasniemi	15,9		21,1
Hyväksyy ikäisillään marihuanan (kannabiksen) polttamisen, % lukio 1. ja 2. luokka	koko maa	20,2		20,2
	Etelä-Savo	13,9		14,7
	Kangasniemi	20,2		20,2

RAHAPELAAMINEN

Pelaa rahapelejä viikoittain % 8. ja 9.luokka	koko maa	4,6		4,1
	Etelä-Savo	5		3,9
	Kangasniemi	2,9		
Pelaa rahapelejä viikoittain % lukio 1. ja 2.luokka	koko maa	3,6		2,2
	Etelä-Savo	4,7		1,2
	Kangasniemi			

